

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2541 จำนวน 498 คน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ จำนวน 498 ฉบับ ส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอด้วยตนเอง และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้บริการทางไปรษณีย์ ได้รับกลับคืนชนิดสมบูรณ์ 420 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.34 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำเสนอผลการวิจัยเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 45 ปีขึ้นไป มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเอกประถมศึกษา วิชาโทนาฏศิลป์และสุขศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่า 5 ปี และได้รับการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา ซึ่งจัดโดยสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ / จังหวัด ระยะเวลา 3 - 5 วัน เมื่อปี พ.ศ. 3538 - 2541 ส่วนใหญ่เคยได้รับการนิเทศการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากศึกษานิเทศก์ ทำการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้บริหารมอบหมายให้สอน โดยมีชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ 20 ชั่วโมงขึ้นไป และมีรายวิชาที่สอนต่อภาคเรียน 5 รายวิชาขึ้นไป นอกเหนือจากการสอนแล้วส่วนใหญ่อยังปฏิบัติหน้าที่ครูประจำชั้น และปฏิบัติงานการเงินโรงเรียน

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ในการศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มี 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก และมีความรู้ความเข้าใจด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านหลักสูตร ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องจุดหมายหลักสูตรและเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมาก ส่วนเรื่ององค์ประกอบของหลักสูตร เรื่องเป้าหมายและจุดประสงค์ของหลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และเรื่องการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยให้สอดคล้องกับท้องถิ่น มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการเตรียมการสอน ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเป้าหมายของการวางแผนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องขั้นตอนการวางแผนการสอน และเรื่องการเขียนแผนการสอน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก เรื่องความหมายของแผนการสอนและเรื่ององค์ประกอบของแผนการสอน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเรื่องจุดมุ่งหมายของการเตรียมการสอน และเรื่องแผนการสอนที่ดี มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย และเรื่องความพร้อมของนักเรียนในการเรียนภาษา อยู่ในระดับมาก ส่วนในเรื่องประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย เรื่องการเตรียมความพร้อมในการฟัง เรื่องเทคนิควิธีสอนภาษาไทย และเรื่องหลักปฏิบัติในการสอนซ่อมเสริม มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง เรื่องจุดประสงค์การเตรียมความพร้อมในการพูด และเรื่องการเตรียมความพร้อมในการเขียน มีความรู้ความ

เข้าใจอยู่ในระดับน้อย สำหรับเรื่องการเตรียมความพร้อมในการอ่าน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ในเรื่องประเภทของสื่อการเรียนการสอน เรื่องการเลือกสื่อการเรียนการสอน และเรื่องการใช้สื่อการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนในเรื่องจุดมุ่งหมายการใช้สื่อการเรียนการสอน และเรื่องหลักการใช้สื่อการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง และเรื่องการเตรียมสื่อการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย

ด้านการวัดผลและประเมินผล ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบความรู้และทักษะพื้นฐานเบื้องต้น เรื่องวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลระหว่างการเรียนการสอน และเรื่องการวัดผลและประเมินผลด้านทักษะทางภาษา อยู่ในระดับมาก ส่วนในเรื่องความหมายของการวัดผลและการประเมินผล มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง เรื่องจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย และเรื่องวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลหลังการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ในการศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มี 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความต้องการการนิเทศการสอนด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการการนิเทศการสอนในด้านหลักสูตร อยู่ในระดับน้อย มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทุกด้าน พบว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านหลักสูตร ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่ององค์ประกอบของหลักสูตร เรื่องเป้าหมายและจุดประสงค์ของหลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และเรื่องการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยให้สอดคล้องกับท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในเรื่องจุดหมายหลักสูตร และเรื่องการทำหลักสูตรไปใช้ มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย

ด้านการเตรียมการสอน ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องจุดมุ่งหมายของการเตรียมการสอน และเรื่องแผนการสอนที่ดี อยู่ในระดับมาก ส่วนในเรื่องความหมายของแผนการสอน และเรื่ององค์ประกอบของแผนการสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เรื่องขั้นตอนการวางแผนการสอน และเรื่อง การเขียนแผนการสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย และเรื่องเป้าหมาย ของการวางแผนการสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการการนิเทศการสอนเรื่องการเตรียมความพร้อมในการอ่าน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนในเรื่องจุดประสงค์การเตรียมความพร้อมในการพูด และเรื่องการเตรียมความพร้อมในการเขียน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมาก เรื่องประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย เรื่องการเตรียมความพร้อมในการฟัง เรื่องเทคนิควิธีสอนภาษาไทย และเรื่องหลักปฏิบัติในการสอนซ่อมเสริม มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับเรื่องหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย และเรื่องความไม่พร้อมของนักเรียนในการเรียนภาษา มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย

ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องการเตรียมสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนในเรื่องจุดมุ่งหมายการใช้สื่อการเรียนการสอน และเรื่องหลักการใช้สื่อการเรียนการสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับเรื่องประเภทของสื่อการเรียนการสอน เรื่องการเลือกสื่อการเรียนการสอน และเรื่องการใช้สื่อการเรียนการสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย และเรื่องการรักษาสื่อการเรียนการสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านการวัดผลและประเมินผล ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลหลังการเรียนการสอน อยู่

ในระดับมากที่สุด ส่วนในเรื่องจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมาก เรื่องความหมายของการวัดผลและการประเมินผล มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับเรื่องวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบความรู้และทักษะพื้นฐานเบื้องต้น เรื่องวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลระหว่างการเรียนการสอน และเรื่องการวัดผลและประเมินผลด้านทักษะทางภาษา มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการการนิเทศการสอนในด้านหลักสูตร อยู่ในระดับน้อย และมีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทุกด้าน พบว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

จากผลการวิจัย มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย สาเหตุประการหนึ่งอาจเนื่องมาจาก ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี จึงมีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักสูตรมาบ้างพอสมควร นอกจากนี้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เคยได้รับการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ สำเนา เนื้อทอง (2532) และ อมรรัตน์ ไกรสุข (2536) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่สนับสนุนการพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านหลักสูตร โดยการส่งครูเข้ารับการอบรม ดูงาน ร่วมประชุมสัมมนา และจัดหาเอกสาร วารสารทางวิชาการให้ครูศึกษาด้วยตนเอง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับครูผู้สอนมาก เพราะครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ และครูเป็นบุคคลที่อยู่ในฐานะผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง จึงมีความสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นจึงต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรให้กระจ่าง (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539) เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการการนิเทศการสอนเรื่องจุดหมายหลักสูตรและเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับน้อย ดังที่กล่าวมาแล้วว่าครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จึงมีความรู้ในสาระของตัวหลักสูตร และวิธีการที่ต้องใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ครูที่มีความสำคัญในหน้าที่และมีความรับผิดชอบสูง จึงมักจะศึกษาค้นคว้าตัวหลักสูตร และสื่อต่างๆ ด้วยความสนใจ เตรียมตัวเองให้พร้อม แสวงหาความรู้ และฝึกฝนตนเองอยู่เสมอจากแหล่งความรู้ ตำรา และวิทยากรที่มีอยู่ทั่วไป การมีความรู้และทักษะในเทคนิคการสอนต่างๆ ของครู จะเป็นตัวรับประกันความสำเร็จของการนำหลักสูตรไปใช้ได้เป็นอย่างดี

2. ด้านการเตรียมการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจด้านการเตรียมการสอนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ในเรื่องจุดหมายของการเตรียมการสอน และเรื่องแผนการสอนที่ดี ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมาก สาเหตุประการหนึ่งอาจเนื่องมาจาก ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่จบการศึกษาในสาขาวิชาเอกประถมศึกษาและวิชาเอกภาษาไทยมีจำนวนน้อย อาจทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องจุดหมายของการเตรียมการสอนและเรื่องลักษณะของแผนการสอนภาษาไทยที่ดีไม่เพียงพอ จึงมีความต้องการการนิเทศการสอนมาก ดังนั้นครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงควรมีการศึกษาหาความรู้และเตรียมการสอน เขียนแผนการสอน เนื่องจากการเตรียมการสอนเป็นการเตรียมตัวล่วงหน้าอย่างรอบคอบว่าจะสอนอะไร สอนอย่างไร และมีวิธีการวัดผลและประเมินผลโดยวิธีใด เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอน เมื่อถึงเวลาสอนจริงก็จะปฏิบัติได้ถูกต้องตรงตามเป้าหมาย ดังที่ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวไว้ว่า ในการเตรียมการสอนถ้าได้มีการเขียนแผนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ก็จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปฏิบัติและประเมินแผนหรือกิจกรรมได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นถ้ามีการเตรียมการสอนโดยทำเป็นแผนการสอนที่มีความละเอียด ผู้สอนหรือผู้นิเทศก็จะมองเห็นกิจกรรมหรือขั้นตอนในการสอนได้ชัดเจน ซึ่งถือว่าเป็นแผนการสอนที่ดี ดังที่อาภรณ์ ใจเที่ยง (2537) กล่าวไว้ว่า แผนการสอนที่ดีที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้นั้น ควรมีลักษณะที่สามารถนำไปใช้สอนได้จริงและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรมีความกระชับชัดเจน ทำให้ผู้สอนเข้าใจได้ง่ายและตรงกัน

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า มีความต้องการ

การนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน สาเหตุประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการตามโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา ซึ่งจัดโดยสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ / จังหวัด เป็นเวลา 3 - 5 วัน มาก่อน จึงพอจะมีความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่บ้าง แต่ยังไม่มีความรู้ในวิธีสอนอื่นๆ จึงมีความต้องการการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุอีกประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ทำหน้าที่สอนภาษาไทยโดยไม่ได้รับความสนใจ เพราะผู้บริหารมอบหมายให้สอนและมีระดับการศึกษาสูงสุดในสาขาวิชาเอกที่หลากหลาย ความสำคัญและความจำเป็นในการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงควรเป็นครูที่จบในสาขาวิชาภาษาไทยหรือประถมศึกษา เนื่องจากครูที่จบสาขาดังกล่าวจะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเตรียมความพร้อมในการเรียนภาษาของนักเรียนได้ดีกว่าครูที่จบสาขาวิชาอื่น ดังที่สุจิต เพียรชอบ (2531) กล่าวไว้ว่า ครูที่ทำหน้าที่สอนภาษาไทยบางคนไม่ได้รับการฝึกฝนหรือการเตรียมตัวอย่างถูกต้องมาก่อน โดยไม่ได้เรียนวิชาเอกหรือวิชาโทภาษาไทย แต่ต้องมาสอนภาษาไทย เพราะได้รับมอบหมาย จึงทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการการนิเทศการสอนเรื่องการเตรียมความพร้อมในการอ่านอยู่ในระดับมากที่สุด และเรื่องจุดประสงค์การเตรียมความพร้อมในการพูด เรื่องการเตรียมความพร้อมในการเขียน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมาก ดังที่ผลการวิจัยของยุพดี จันทรดวง (2532) พบว่า ครูส่วนใหญ่มักให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำและประโยคเป็นภาษาไทย ทำให้เกิดปัญหานักเรียนอ่านออกเสียงไม่ชัด ซึ่งอาจเกิดจากครูไม่ได้มีการเตรียมพร้อมในการอ่านให้แก่ นักเรียนในระยะเริ่มเรียนภาษา และตรงกับผลการวิจัยของกรมวิชาการ (2538) ที่กล่าวว่า การฟังและการพูดเป็นทักษะที่ทุกคนได้ฝึกโดยธรรมชาติอยู่แล้วตั้งแต่เริ่มเรียนภาษา ส่วนการอ่านและการเขียนนั้นเป็นสิ่งที่จะต้องมีการเรียนการสอนอย่างถูกวิธี โดยเฉพาะการอ่านซึ่งจะมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่นักเรียนใช้สำหรับเรียนเรื่องราวต่างๆ รอบตัว ผลการเรียนวิชาต่างๆ ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และความสามารถในการอ่านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาอื่นๆ ด้วย ดังนั้น ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงควรมีวิธีการส่งเสริมและพัฒนาความพร้อมในการเรียนอ่านของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนที่ขาดความพร้อมในการอ่านจะถูกบังคับให้อ่านแต่ยังไม่มีความต้องการ จึงอาจจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายการเรียน และพาลไม่ชอบอ่านหนังสือ นักเรียนที่ยังไม่พร้อมจะอ่าน มักจะสะกดและจำคำไม่ได้ ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดการอ่านคู่ตัว และเกิดการท่องจำแบบนกแก้วนกขุนทอง ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด ดังที่เยาวพา เตชะคุปต์ (อ้างถึงใน สุโขทัย

ธรรมาธิราช, 2529) กล่าวไว้ว่า ความพร้อมในการเรียนอ่านของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยแรงจากผู้ใกล้ชิด ไม่ใช่การบังคับและไม่ให้นักเรียนรู้สึกตัว นักเรียนที่เคยได้รับการฟังการเล่านิทาน การเล่าเรื่อง ฟังและท่องบทร้อยกรอง ดูรูปภาพที่น่าสนใจซ้ำๆ บ่อยๆ จะทำให้เกิดความคุ้นเคย สนุกสนาน ตื่นเต้น เบิกบาน จากเรื่องที่ได้รับฟัง จากนิทาน นิยาย หรือจากหนังสือ ความเคยชินนี้จะติดอยู่ในความรู้สึกของนักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้อยากอ่านต่อไปข้างหน้า

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุไรวรรณ ภูเจริญ (2534) ที่พบว่า ครูประถมศึกษาต้องการการนิเทศการสอนระดับปานกลางในเรื่องสื่อการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องการเตรียมสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สาเหตุประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาในสาขาวิชาเอกการประถมศึกษาและวิชาเอกภาษาไทย นอกจากนี้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่เคยได้รับการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องการเตรียมสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากภาษาไทยมีเนื้อหาสาระมาก ครูภาษาไทยจึงต้องศึกษา ทำความเข้าใจและเตรียมตัวในการสอนเป็นอย่างดี ในการเรียนการสอนบางเรื่องที่เป็นเรื่องใกล้ตัวครูและนักเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ในห้องเรียน ครูจึงต้องพิจารณาและทำความเข้าใจกับบทเรียนอย่างละเอียด พร้อมกับตั้งวัตถุประสงค์ จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน เตรียมสื่อการเรียนการสอนที่จะเป็นเครื่องช่วยในการสอนให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ตรงให้มากที่สุด ดังที่อำภา บุญช่วย (2531) กล่าวไว้ว่า ก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูจะต้องเตรียมตัว โดยการศึกษาเนื้อหาจากบทเรียน เตรียมผู้เรียน และเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อม ถ้าเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ต้องผลิตเองก็ต้องจัดหาวัสดุที่เหมาะสม เช่นไม่แพงจนเกินไป หาได้ไม่ยากนัก สะดวกในการจัดทำ ใช้แล้วคุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป สำหรับสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่แล้ว อาจนำมาทดลองใช้ในกรณีที่ยังไม่เคยใช้มาก่อนเพื่อให้เกิดความพร้อมเมื่อนำไปใช้จริง สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่แล้วบางอย่างอาจจะชำรุดผู้สอนอาจจะต้องปรับปรุงแก้ไขให้อยู่ในสภาพดีพร้อมที่จะใช้ นอกจากนี้ถ้าหากมีกิจกรรมที่ต้องใช้สื่อการเรียนการสอนหลายอย่าง อาจจะจัดลำดับการใช้ให้เหมาะสม การเตรียมสื่อการเรียนการสอนก่อนนำไปใช้ก็เพื่อให้เกิดความพร้อมและสะดวกในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2538) กล่าวว่า การใช้สื่อการเรียนการสอนจะประสบผลตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับทางเลือกและวิธีใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในแต่ละครั้งเป็นสำคัญ และจากผลการวิจัยของชวลิต เกิดทิพย์

(2358) ก็พบว่า ครูภาษาไทยดีเด่นมีการเตรียมการใช้สื่อการเรียนการสอนล่วงหน้าก่อนนำไปใช้จริง มีการจัดมุมภาษาไทยให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังเรียน และก่อนที่ครูจะให้นักเรียนใช้สื่อการเรียน การสอน ครูจะสาธิตให้นักเรียนดูก่อน

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล

จากผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุไรวรรณ ภูเจริญ (2534) ที่พบว่า ครูประถมศึกษาต้องการการนิเทศการสอนเรื่องการวัดผลและประเมินผลในระดับปานกลาง สาเหตุประการหนึ่งอาจเนื่องมาจาก หน่วยงานที่จัดให้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับการเพิ่มพูนความรู้ ไม่ได้จัดเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลภาษาไทย แต่เน้นให้ความรู้ด้านเทคนิคการสอนและวิธีสอนมากกว่า จึงทำให้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดผลและประเมินผลในระดับที่ไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะเรื่องจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล และเรื่องวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลหลังการเรียนการสอน ซึ่งมีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ตามลำดับ ซึ่งจากผลการวิจัยของไพจิตร วรรณ (2538) ที่พบว่า ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาไทย ครูส่วนใหญ่ใช้ข้อสอบในการสอบแต่ละภาคเรียนมากที่สุด ใช้การสัมภาษณ์และการสังเกตเป็นบางครั้ง โดยนำข้อสอบมาจากกลุ่มโรงเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังที่สุจิต เพียรชอบ (2531) กล่าวไว้ว่า การวัดผลและประเมินผลทุกครั้งควรที่จะได้วางวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรให้ถ่องแท้ แล้วลองวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อให้ได้รายละเอียดมาว่าจะวัดอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด การวัดผลและประเมินผลภาษาไทยถ้าหากจะให้ได้รับผลดีก็ควรที่จะได้วัดพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนภาษาไทยในทุกๆ ด้าน ซึ่งโดยปกติแล้วมักจะดูที่วัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้แต่ต้นนั่นเอง และดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ (2541) กล่าวไว้ว่า การวัดผลและประเมินผลหลังการเรียนการสอน เป็นการวัดผลและประเมินผลหลังจากการเรียนสิ้นสุดลง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการตัดสินผลการเรียนทั้งหมดของผู้เรียนว่ารอบรู้ในเนื้อหาอย่างน้อยเพียงใด และมีความสามารถในระดับใด ผลการตัดสินจะใช้ในการเลื่อนชั้น แต่ถ้าผู้เรียนมีผลการเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจผู้เรียนจะต้องเรียนซ่อมเสริมหรืออาจต้องซ้ำชั้น ซึ่งสอดคล้องกับอัจฉรา ชิวพันธ์ (2531) ที่กล่าวไว้ว่า การวัดผลและประเมินผลหลังการเรียนการสอนภาษาไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินผลการเรียนและเพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาเลื่อนชั้นปลายปี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันดำเนินการเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไข ปรับปรุง ดังนี้

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ / สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

1. ควรจัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ แก่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเฉพาะเรื่องจุดมุ่งหมายของการเตรียมการสอน เรื่องแผนการสอน เรื่องการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการพูด เขียน อ่าน เรื่องการเตรียมสื่อการเรียนการสอน เรื่องจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล และเรื่องวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลหลังการเรียนการสอน
2. ควรกำหนดนโยบายและวางแผนการปฏิบัติการนิเทศ พร้อมทั้งออกนิเทศติดตามผล การเรียนการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างสม่ำเสมอ

ผู้บริหารโรงเรียน

1. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พัฒนาความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องจุดมุ่งหมายของการเตรียมการสอน เรื่องแผนการสอน เรื่องการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการพูด เขียน อ่าน เรื่องการเตรียมสื่อการเรียนการสอน เรื่องจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล และเรื่องวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลหลังการเรียนการสอน
2. ส่งเสริมให้ครูพัฒนาแผนการสอนให้มีประสิทธิผลและสามารถสอนได้จริง
3. ควรจัดให้มีการนิเทศการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเน้น เรื่องแผนการสอน เรื่องการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการพูด การอ่าน และการเขียน การเตรียมสื่อการเรียนการสอน และเรื่องการวัดผลและประเมินผลหลังการเรียนการสอน

ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1. ควรศึกษาและทำความเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน โดยเฉพาะกิจกรรมการเตรียมความพร้อมด้านทักษะทางภาษาสำหรับนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษา เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน

2. ควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยการเข้ารับการอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล ในกลุ่มทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. ควรพัฒนาแผนการสอนให้มีประสิทธิผลและสามารถสอนได้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสมรรถภาพของผู้นิเทศที่ส่งผลต่อกรณีการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตการศึกษา 2

2. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศการสอนภาษาไทย ในเขตการศึกษา 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย